

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETÉNKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 186. szám.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ.

Főmunkatárs: Dr. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete, hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér sora 50 fillér.

Szertelenségek.

Kis városokban, a melyek közé Gyulafehérvár is tartozik, a polgárság csak úgy élhet nyugodt, kellemes és fejlődésére kedvező életet, ha erejét csupán csak élethivatásának betöltésére fordíthatja s nem kell ezt olyan ellenhatások leküzdésére is fordítania, melyek életfeladataitól éppen olyan messze esnek, mint Makó Jeruzsálemtől és továbbá, ha abban a városban, amelyben él, a maga egészségére, üdülésére, szóval elfogyasztott testi és lelki erejének pótlására a szükséges körülményeket állandóan és kellő mértékben megtalálja.

Talán nem kell sokat magyaráznom, hogy mik azok az ellenhatások, melyeket a polgárok életére kedvezőtleneknek tartok és mik azok a feltételek, amelyek a polgárság egészségére, üdülésére és szellemi fejlődésére, azaz elfogyasztott testi és lelki erejének pótlására szükségesek. Ismeri ezeket mindenki, aki a város határain túl csak egyetlen napi járó földön végig haladt és a szemét nem kötötte be, vagy az utat át nem aludta, avagy nincs úgy eltelve a maga bölcsességével, hogy a természet törvényét a maga észjárása szerint akarná igazítani.

Én tehát mellőzöm az ilyen intézmények felsorolását, mert nálunk sok a világlátott, ép-szemű, éberen vizsgálódó ember, hanem azokban a törekvésekben, melyekkel ezek és a többi polgártársaink a jólétre szükséges tényezőket keresik, csak egy pár olyan jelenségre mutatok rá, melyek a boldogulásra nézve igazán amolyan fölösleges ellenhatások s nem szolgálnak sem a polgárság egyeseinek javára, sem a város javának előmozdítására, sőt minden jó törekvést elzsidbasztanak és tönkre tesznek.

Ezen lapoknak „A vidéki városok fejlődése” czímen hozott közleményében ezek a szavak is foglaltatnak: „A vidéki városok vezető társadalmának össze kell fognia, hogy a mai stagnálás véget érjen.”

Igy van és így volna jó! Ez az a „Hic Rhodus hic salta!”, a melyen minden jó alapszik s a melynek hiányán minden rossz felburjánzik.

Ez azon támpont, melynek segélyével, miként egykor Archimédes az ő keresett pontjából képes lett volna a földet sarkaiból kiemelni, mi is polgárok emberfeletti munkát is képesek volnánk végezni, ha megtalálhatnók.

Ez az a sarkpont, melyet Magyarországon sok kis város s köztük városunk is erősen keres; de a melyet sehogy sem tud megtalálni,

mert sehogy sem keresi jól, nem keresi erős akarattal úgy, hogy abból a személyes érdekek s a személyes becsvágy el lenne távolítva. Nem keresi úgy, hogy csupán az összeség érdeke állana központban.

Keresi azt a nevezetes sarkpontot, de nem így s innen keletkeznek a szertelenségek, melyek nem engedik, hogy megértsük egymást, ami ismét arra vezet, hogy egymás terveit a megbeszélés helyett türelmetlenül ledorongoljuk, vagy útjába állunk s érvényesülését megakadályozzuk, vagy ha már létesül valami, rajta leszünk, hogy az félszeg munka legyen; örök és világ-példája legyen a félszedségeknak.

Innen van, hogy a többi között városunkban is néhány intézmény nyomorékon jött a világra. Én példákra nem hivatkozom, sőt azon óhaj-tásomnak adok kifejezést, hogy vajha nekem ne lenne igazam.

És ha arra a szerepre vállalkoztam, hogy nyilvánosan megbeszéljek egyet és mást, amik a társaságokban szóbeszédet képeznek s a kedélyeket izgatják: úgy az olvasókat arra kérem, ne kövessenek meg érte, mert akaratom a leg-tisztább és nem személyek ellen tör, hanem az izgalmakat a nyilvánosság csatornáján akarom elvezetni és vele a megértés megszületését lehetővé tenni.

„A vezető társadalom tagjainak össze kell fognia!” Így volna jól! E helyett azt látjuk, hogy a vezető társadalom tagjai nem egyeztetik ki nézeteiket, hanem ahelyett türelmetlenek az egymás nézeteivel szemben.

Szélsőségeket türelmetlenül követelnek egymás ellen.

Egyik Gyulafehérvárból egyszerre — nem tudom én — Szegedet, Marosvásárhelyt, Kolozsvárt akar csinálni s mert ez nem történik, földig leszólja a várost, mintha semmi fejlődés sem volna benne tapasztalható, mintha a legutolsók közé maradt volna el. A másik ezzel szemben a krajczárokat a fogához veri s a leg-elemibb egészségügyi, tanügyi, szépirodalmi és gazdasági követelményekkel szemben ragaszkodik a „non possumus”-hoz.

A harmadik a maga nézetét egy és más dologban csálthatatlannak véli s az ellenkező nézeteket tüzzel-vassal pusztítja s a negyedik előtt más valaki hiába hoz fel valamely életre való tervet, mert annak csak azért is pusztulnia kell, mivel nem ő dicsekedhetik majd vele el, ha az esetleg létesül. Sokat a tervek létesülésében a pótadók réme üldöz s az anyagiakban való hat-

hatósabb emelkedésnek gátját látja a tervezetekben. Mások meg a feltétlen bizalom kényelmes állapotába helyezkednek s minden kritika nélkül foglalnak állást minden dologban.

Ezekhez járulnak még mindig azok a szerencsétlen politikai párt-szemponatok, melyek miatt eredményesen munkálni tudó embereket a köz-igazgatásból, egyházi, tanügyi, tudományos, jó-tékonyági és társadalmi körök vezető szerepeiből vagy kihagytak vagy emiatt oda be nem eresztettek, avagy onnan kiüldözni akartak s ezzel az illetők munkakedvét tették tönkre; s bár ez a szempont immár enyhült, de hát még mindig tartja magát az illető intézmények nagy, szerfelett nagy kárára.

Hát ha mindezek nem szélsőségek, akkor a fehér sem fehér s a vörös sem vörös. És ha ezek a szélsőségek nem akadályai a haladásnak, akkor bizonyára a szembe jövő vonatok is baj nélkül ugranak egymáson keresztül s futnak tovább útjukon és a tengeri vihar is czélja felé szállítja a hajót. Így az ellenkező irányú légáram sem akadályozza a léghajót haladásában s a föld nehézkedése is a Merkur felé löki a rajta levő testet, valamint az egymással szemben álló hadtestek sem veszélyeztetik államaik érdekeit s az egymással szemben dolgozó pénzemberek szintén busás nyereségben gyönyörködhetnek.

A kis városoknak s köztük városunknak nem csak nézetekre és eszmékre van szükségük, melyekhez a következetesség türelmetlen határával ragaszkodjunk, hanem az egyetértő, egymást és egymás nézetét megbecsülő, egymást megérteni tudó, áldozatkész munkálkodásra. Ne nézzük, hogy egyes intézmények létesülése kinek válik dicsőségére, hanem nézzük azt, hogy ezt a szegényt várost tartsuk egyensúlyban a többi városokkal és azok haladásával. A létesítendő intézményeket először fontoljuk meg, beszéljük meg egymás iránt való béketűrőssel, de jól beszéljük meg és úgy létesítsük, nehogy a félszedségeknak csodálni való példányait hozzuk létre.

Mindenek felett pedig hagyjunk immár egyszer fel a szertelenségekkel, mert addig nem sikerül semmi ezen a városon.

Ne legyen szertelen sem a bizalmunk, sem a gyűlöletünk; sem az akaratunk, sem a kényelmességünk; sem a vágyakozásunk, sem a szeretetünk, hanem értsük meg egymást, mert kis városban élünk s csak így élhetünk nyugodt, kellemes és a fejlődésre kedvező életet.

Aki egészségét vissza akarja nyerni, vagy azt megőrizni, igyék SZTOJKAI vizet!!**SZTOJKAI GYÓGY-BORVIZ lugos-sósásványviz.**

Mint ÜDÍTŐ és BORVIZ felséges! ✱ GYÓGYHATÁSA PÁRATLAN! ✱ Számos kitüntetés és orvosi ajánlat!

Gyomor-bajoknál! ✱ Ideg és cukorbetegségeknél! ✱ Vese, máj és vérbetegségeknél! ✱ Nemi bajoknál!

Főraktár Gyulafehérvár részére: FINGERHUT JAKAB-nál. Főképviselet Magyarország területére: Általános Bank és Takarékpénztár Kolozsvár.

Egy pár szó

a földmivelésügyi államtitkár úr székel-
földi körutjáról.

Nagy reményekkel elteltén vártuk az államtitkár úr jövetelét, mert megjelenésével sok visszaélésnek és a székelységet érdeklő ügyeknek reméltük orvoslását, s abban a reményben, hogy most végre-valahára mégis csak győzni fog az igazság s a bűnösök elveszik méltó jutalmukat, örültünk a jövetelének, de a milyen nagy örömmel és reménnyel vártuk az államtitkár úr jövetelével a sors változását, éppen olyan arányban csalódtunk a reményeinkben.

Mi az előzményekből ítélve úgy hittük, hogy az államtitkár úr ha többet nem is, de legkevesebb egy napot Ditróban fog tölteni, hogy a sok összegyűlt panaszt kihallgassa s magának arról fölvilágosításokat szerez, s majd olyan értelemben fogja intézkedéseit megtenni; de ebben is csalódtunk, mert úgyszólván alig egy órát késett, amely idő még arra sem volt elégséges, hogy az egyes testületek küldöttségeit fogadja és arra, hogy különösebb intézkedéseket tegyen.

Legutóljára fogadta a ditrói erdőközirtokosság küldöttségét, melynek élén Mezei Mihály elnök, Józsa Sándor jegyző mint előadó szerepelt, elő is adta a panaszokat és sérelmeket, melyek részben az egyesek és társaságok által elfoglalt erdős területek visszarendelése és másod sorban, a kényszer fásítás eltörlését kérte, de az előbbire önagyméltósága megjegyezte, hogy már minden késő, előbb kellett volna ezeket a sérelmeket fölterjeszteni, sőt megjegyezte, hogy mikor a „Tinova“ részeket az illetők eladták, miért nem világosították fel a népeket, hiszen itt nem is arról van szó, hogy eladták, hanem arról, hogy mikép játszották a község nevééről egyesek nevére azok, akik már előre megvásárolták volt és azután is, a kik megvásárolták.

Hát hiszen ez a nyilatkozat lehet egy államtitkárnak egyéni nézete, de nem hisszük, hogy közügyben visszaélések és hivatalos mulasztások megszüntetése ügyében határozat lehessen. Mi úgy vélekedünk, hogy sohasem késő egy államtitkárnak megakadályozni olyan dolgot, amely tisztességtelen munka bélyegét hordja magán és ha azáltal a munka által másoknak, mondjuk, egy egész községnek okoz kárt és ha az ügy tárezájához tartozik; arra a megjegyzésére pedig, hogy miért nem tettek lépéseket hamarabb, megjegyezni kívánjuk, hogy a ditrói székelytársaság annak idején eleget dolgozott és irt, hol az iparkamara, hol pedig a székelý kirendeltség útján a minisztériumhoz, találgának ki módot arra, hogy a székelýbirtok együtt maradjon, de akkor is, úgy mint most, a sok munka a nemtörődömség ködébe veszett.

Egyik kérése a ditrói erdőközirtokosságnak az volt, hogy a letarolt erdőtalajok, hivatalból való beültetését, mert ez sok fölösleges kiadást okoz, szüntessék meg, a mely kérés alapos voltát a tények is bizonyítják, de úgylátszik, ennek sem lesz semmi eredménye, mert hát, hiszen hova is legyen, mikor az államtitkár úr környezete majdnem mind főerdész és erdőfelügyelőkből állott, azoknak pedig érdekükben áll nem engedni a természetnek fásítást, pedig bebizonyult tény, hogy a természet által ültetett mag sokkal termékenyebb, mint az erőszakos ültetés.

Igy tehát több egy csalódással, melyhez már annyira hozzá vagyunk szokva, hogy nagyban föl sem tűnik, mert azt is tudjuk, hogy ez a része a székelýföldnek, ámbár tiszta magyar és mindig jó hazafi volt ősidőktől fogva, mostoha gyermeke volt az országnak s elnézték, hogy lelketlen kufárok a vagyonukból kiforgassák, — ne csodálkozzunk tehát, ha a székelýnép az ősi megbízhatóságából veszít, mert arra a kényszer utalja, meg áztán folyton maga kárán tanulja, hogy hiába volt minden igazságos följelentés a tőke ellen, mert az mindig a tőke javára dült el. Igy vagyunk most is, küldöttség járt föl a földmivelés és az igazságügyi miniszterhez, előadvá a panaszt és kérvén azoknak igazságos elintézését, akkor mindent ígértek, de sajnosan tapasztaljuk, hogy most is a tőke győzedelmeskedett.

Felhívjuk tehát az igazságügyi miniszter úr figyelmét arra, hogy ezen visszaélések megszüntetése ügyé-

ben indítson vizsgálatot addig, a míg a nép maga erőszakhoz nem lesz kénytelen nyulni.

*

A székelýföldről érkezett fentti levelet a tárgy érdekességénél fogva közöltük már azért is, mert épen jelenben nagyban iparkodnak a székelýség megmentésén s nagy aktiót fejtenek ki a hatalmas székelý erdők hasznosítása tárgyában. Ha csak egy parányi kis érdeklődést fog a fentti levél kelteni s gondolkozóba fog ejteni egy pár olyan embert, ki a székelýség sorsát szíven hordja, már is megfelelt rendeltetésének.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. szeptember 20.

— **Személyi hírek.** N o v á k Ferencz kir. tanácsos polgármester a napokban szabadságidejéről családjával együtt a legjobb egészségben visszaérkezett s hivatalát átvette.

— **Városi közgyűlés.** Gyulafehérvár sz. kir. város képviselőtestülete 1908. év szeptember hó 17-én délután 3 órakor Dr. Roska Miklós helyettes polgármester elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott a képviselőtestületi tagok nagy érdeklődése mellett. A közgyűlés tárgya volt a város mellett elfekvő lakott helyek neveinek végleges megállapítása, figyelemmel arra, hogy az eddigi nem magyar nevek magyar nevekké látassanak el. Ennélfogva a L ö w Károly tulajdonát képező Kasztakuratát elnevezte B a l á z s t a n y á n a k és a Prátert T e l e k y ligetnek, a többi helyek neveit, mivel azok magyar hangzásuak, meghagyta eredeti elnevezésükké. Dr. Hartenbaum Simon és társai kérését, melyet az aszfalt munkálatok végett adtak be, Dr. Téri Ödön módosító indítványával fogadta el a közgyűlés olykép, hogy a kérést tanulmányozás végett kiadja a tanácsnak. S i n c z k i Ferencz gyulafehérvári illetőségét meglagadta.

— **Halálozások.** H e n n e l József nyugalmazott adóhivatali ellenőr, volt ipartestületi jegyző e hó 13-án és S i p o s Sándor városi közrendőr e hó 14-én elhaltak.

— **Illusztris vendég múzeumunkban.** Folyó hó 12 és 13-án meglátogatta Dr. Hampel József kir. tanácsos, egyetemi tanár és a magyar nemzeti múzeum régiség-tárának igazgatója múzeumunkat. El volt ragadtatva múzeumunkban talált római oszlopfej gyűjtemény által s nyilatkozata szerint e gyűjtemény igen becses s alig található ily szép sorozatban más múzeumokban. Legjobban bizonyítja múzeumunk érdekességét azon körülmény is, hogy dr. Hampel József, ki egész Európában ismert jeles régész és író, habár két egész napot reggeli 8-tól esti 6 óráig töltött múzeumunkban, ez alkalommal csakis a római kőemlékekkel foglalkozhatott, még pedig oly kitartó szorgalommal, hogy ebédre sem ment szállására a „Hungáriába“, hanem a múzeumhoz legközelebbre eső vendéglőbe „Baumannhoz“ sietett a múzeumőr kíséretében, s onnan néhány percz múlva a múzeumba vissza tanulmányozásának folytatására. Nem gondolnám, hogy múzeumunk, városunk e nevezetessége ez alkalommal nagyobb dicsőretre szorulna. De ohajtanám polgártársaink minél nagyobb figyelmét régészeti múzeumunk becsességének és jobb felkarolásra méltó érdemességét tisztább megértésére vezetni, azért közlöm e helyen még Dr. Pósta Béla kolozsvári egyetemi tanárnak a „Régészeti tanfolyam az Erdélyi Nemzeti Múzeum érem- és régiség-tárában“ című fölötté érdekes értekezésében előforduló nyilatkozatát is¹⁾, mely múzeumunk fontosságát eléggé világosan állítja szemünk elé. A Gyulafehérvárra tett tudományos kirándulásról szólva²⁾ a következőket mondja: „Ezt a kirándulást az átmeneti és a görög izlés korának tárgyalása követte, s erre ismét egy kirándulás következett ezuttal Gyulafehérvárra, a h o l e g y r é s z t a z a p u l u m i á s á t á s o k erősítették a dr. Buday Árpád elméleti és gyakorlati előadásából nyert ismereteket az élet közvetlen valóságával, másrészt az Alsófehérmegyei Történelmi,

1) Erdélyi múzeum. XXV. kötet, 4 füzet 234. l.
2) Ezen kirándulásról már megemlékezett lapunk f. é. 31-ik száma.

Régészeti és Természettudományi Egylet múzeumának gyűjteményei sz o l g á l t a k k ü l ö n ö s e n a p r o v i n c z i á l i s m a g á n é s n y i l v á n o s é p i t é s t e k i n t e t é b e n s o k b e c s e s o k u l á s s a l. Úgy az ásatásoknál, mint a múzeumban dr. Cserni Béla múzeumi ő r s az ásatások vezetője, kalauzolta a hallgatóságot.“

— **Hazajöttek a katonák.** A nagy hadgyakorlat a napokban bevégeződván, a helyben állomásozó katonák is mind visszaérkeztek, kik közül a három éveseket mindjárt el is bocsátották.

— **Az új aszfaltozás** nagy gyorsasággal halad vége felé. Van azonban több szépséghibája. Ezek között van az is, hogy a sarkokon az aszfaltot egészen a trotoár széléig kivitték. Ezen nagyon olcsón és egyszerű rendelkezéssel lehetne segíteni azzal, hogy a házak másik oldalán is egy-egy méternyire kiépítenék az aszfaltot. Erre kérjük közigazgatási hatóságunkat. Van összesen talán 8 sarok, ahol erre szükség van. Tehát 16 négyszögméter 112 frtba kerülne.

— **Kiállítás Dicsőszentmártonban.** Kisküüllőmegyei Gazdasági Egylet a folyó év október 13—15 napjain Dicsőszentmártonban állat, termény, gyümölcs, bor, háziipari és gépkiállítást fog rendezni. Különös érdekességü lesz a gyümölcskiállítás, amely vásárral lesz egybekötve és arra már több külföldi gyümölcskereskedő is megígérte részvételét.

— **A vidéki hírlapírás köréből.** Herczeg Jenő, a vidéki hírlapírás régi munkása megvált a kolozsvári „U j s á g“-tól, melyet hat éven át szerkesztett és most saját szerkesztése és kiadása mellett „E r d é l y i U j s á g“ cz. alatt napilapot indít Kolozsvárott, melynek első száma e hó 20-án jelenek meg.

— **III. oszt. kereseti adólajstrom.** Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsa közhirrre teszi, hogy a III. oszt. ker. adókivetési lajstrom a városi adóhivatal hivatalos helyiségében 8 napi közszemlére kitétetett, hol azt érdeklődők a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik és esetleges észrevételeiket megtehetik.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** szeptember hó 16-án tartott rendes közgyűlésén a következő fontosabb ügyeket tárgyalta: Az elnökség bejelenti, hogy a gyógynövények gyűjtése és értékesítése érdekében széles körű mozgalmat indított és a nép között kiosztás végett több ezer ismeretést küldött széjjel. A Keresk. Minisztérium által kiosztásra kerülő 4 áll. jutalomdíjra pályázat alapján a kamara felterjesztette Fekete István kádár segéd, Kocsárdi András szappangyári munkás, Friedrich Erneszt csizmadia és Farkas Sándor mészáros segédek pályázatait, mint régi ipari munkásokét. A zsákkölcsönző telepek egészségügyi rendezése ügyében a Minister felhívására a kamara véleményét nyilvánított. Az elnökség bejelenti, hogy a Minister engedélyével julius hóban Tordán 1 cipész és 1 szabó mester tanfolyamot, augusztus hóban Szamosújvart 1 szabó tanfolyamot rendezett. A kolozsvári cipész segédek tanfolyama most folyik. Az abrudbányai szabók tanfolyama szeptember 28-án nyílik meg. A szárazság következtében beállható takarmányhiány hátrányain segitendő a kamara sürgős felterjesztésben kérte a Ministertől a takarmány kiviteli tilalom elrendelését és a belföldi szállításban a vételdíj kedvezményt. A gyulafehérvári O. M. bank mellékhely létesítése iránt a kamara felírt. A koronaérték számítás kötelezővé tételét a kamara feliratban kérte. Tanácskozás rendjén a közgyűlés véleményét nyilvánított az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezet fölött. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat beható tárgyalása alkalmával a kamara általános vasárnapi munkaszünet mellett nyilatkozott és nem tartja kívánatosnak a hétközi szünetek rendszeresítését, mint a melyek aránytalanul sok zavart, kárt és viszályt idéznek elő, a munkaadó és alkalmazottak között. A munkaszünet felfüggesztését a karácsony és újévet megelőző vasárnapon a közgyűlés kívánja, valamint bucsukon az általános árusítást is. Kisküüllő megyei október hó folyamán rendezendő gazdasági és házi ipari kiállítás alkalmával a kamara 50 korona jutalmat szavaz meg gyakorlati értékkel bíró valamely hazai ipari találmány megjutalmazására. A zilahi kereskedő tanoncziskola részére évi rendes segélyt alap hiányában nem szavazhat meg. A ministerium 900 K-s utazási iparos ösztöndíjára a kamara első sorban Papp

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószér.

Minden külföldi fölülmul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

a mohai

ÁGNES-Forrás.

Milennjumi nagy érmmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-

égést rögtön megszünteti, pártatlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borvíz!

Olcsobb a szodaviznél.

Mindenütt kapható!

Főraktár: Id. Misselbacher J. B. cégnél Gyulafehérvárt.

Ferencz szamosújvári szücs segédet ajánlotta. A kamara által kitűzött ipari ösztöndíjra pályázók közül a kamara 100—100 K-t szavazott meg Medrea Kornél, Sulyok Ferencz, Merencz Dénes és Kerekes Aladár ipariskolai növendékeknek, míg a nagyszebeni székely társaság rendelkezésére 200 K-t bocsájt, hogy ezzel a nagydísnódi gyapjuszövő szakiskolán egy-két tanulót segítse. A kereskedelmi ösztöndíjat pályázó hiányában a kamara tőkésiti és felgyűjtve pár év múlva osztja ki. A kolozsvári női kereskedelmi tanfolyam növendékei között kamarai ösztöndíjban részesülnek Missics Irén, Csűrös Ida, Csűrös Ilona, Papp Irén, Vrannay Róza, Suba Ella, Tüzes Berta, Adorján Mariska és Bell Anna. Elnök indítványára a közgyűlés melegen üdvözlö a kolozsvári kereskedelmi akadémiát és igazgatóját 30 éves sikeres fennállása alkalmából.

Szerkesztői üzenet.

Mika Ottokár urnak. Nyilttéri közleményét nem közölhetjük. Lapunkat nem engedhetjük át privát ügyek elintézésére, mert nem vagyunk úgy berendezkedve, hogy bármilyen irányú személyes támadást — akár nyilttérben is — közölhessünk. A mi lapunk a város érdekeit szolgálja, a városi ügyeket kíséri figyelemmel, s nem egyes embernek embertársai iránt táplált ellenszenvét avagy szimpátiáját. A nyilttéri közleményhez a szerkesztőségnek van beleszólása, s így a kiadó kénytelen a szerkesztőségnek ez irányú intézkedését szem előtt tartani.

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a **vért gazdagítja** és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

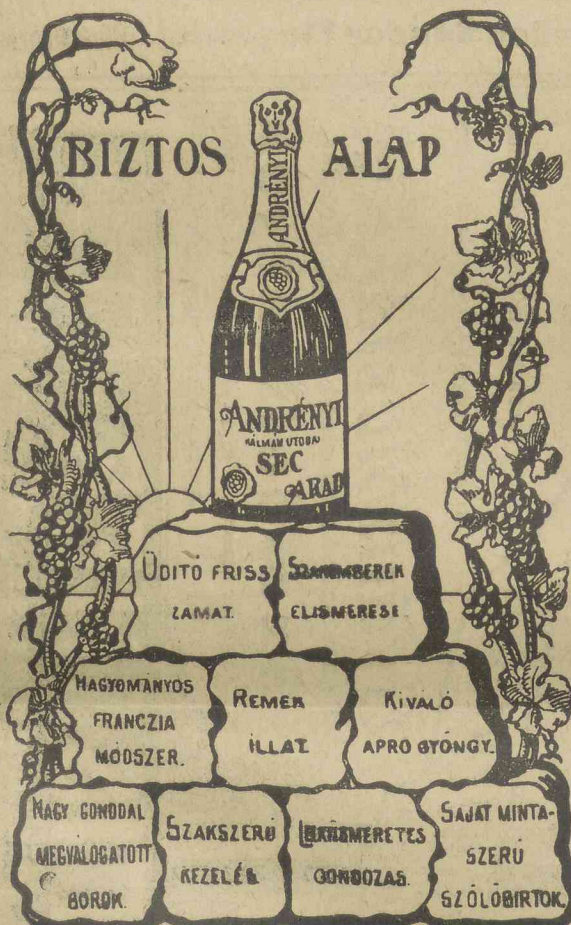
Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Nyilttér.

Kapható:

minden jobb vendéglőben, kávéházban és fűszerkereskedésben.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával. Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.
Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő higienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használatára folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismervé, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközli, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Sz. 7640—1908. kig.

Pályázati hirdetmény.

Gyulafehérvár szab. kir. városban az ujonnan rendszeresített **hatósági állatorvosi állásra** pályázat hirdettetik és pedig 1600 korona évi fizetés, 400 korona lakbér és 200 korona fuvarátalány díjazása mellett.

A képviselőtestület által megválasztandó állatorvos köteles a helyhatósági állatorvosi teendőket ellátni, a levágandó állatokat életben és levágatás után díjtalanul vizsgálni, a vágóhídon az ellenőrzést, mint vágatási biztos gyakorolni, a vágatási díjakat beszedni és elszámolni, valamint az állatvásárokon díjtalanul közreműködni.

Magángyakorlat alkalmával a m. kir. állatorvosok részére megállapított díjakat szedheti.

A kellően felszerelt és kellő képesítést, valamint az eddigi alkalmazást igazoló pályázati kérés a város polgármesteréhez folyó 1908. évi november hava 1-ig nyújtandó be.

A megválasztandó állatorvos állását 1909. évi január hava 1-én köteles elfoglalni.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa, 1908. évi szeptember hó 15-én.

Dr. Roska Miklós,

polgármester h.

Alsófehérvármegye alispánjától.

Sz. 9077—1908. alisp.

Árlejtési hirdetmény.

Alsófehérvármegye központi, árvaszéki és járási hivatalai részére az 1909—1911. évek folyamán szükségeltető mindennemű nyomtatványok szállítására árlejtést hirdetek.

A teendő ajánlatokban úgy a 125000. és 128000—1902. sz. B. M. rendeletekben előírt ügyviteli, mint a többi miniszteri rendeletekben előírt katonai, ember- és állategészségügyi, közgazdaság, ipar, kereskedelemügyi stb. nyomtatványok 1000 ivenkénti, illetve félevenkénti egységára, valamint az időnként kinyomatandó megyei szabályrendeletek (8° alaku füzetek) oldalankénti ára lesz felsorolandó.

Az ajánlatban fel nem sorolt, de esetleg szükségessé váló nyomtatványok árára nézve az ajánlatban felsorolt s hozzá leghasonlóbb nyomtatványok ára fog alapul szolgálni.

Érdeklődők egyéb felvilágosítást a vármegye főlevéltárnokától nyerhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikat zárt borítékban hozzám legkésőbb folyó évi november hó 1-ig nyújtás be.

Nagynyeden, 1908. szeptember hó 12-én.

Br. Bánffy Kázmír,

alispán.

Kiadó magtár!

Gyulafehérvárt, a Báthory-utcában (utca sorban) kiadó egy kizárólag e czélra épített tágas, száraz magtárhelyiség. — A tulajdonos címét megmondja e lap kiadóhivatala.

Erőt és ifjúságot

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskeben felsorolt utasításokat, mely könyvecske az alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul.

„VHYRA TÁRSASÁG Budapest, V. Václav-körút 78. II. 14. „

AMERIKÁBA

Indulás **Havreből** minden szombaton, **Bécsből** minden kedden.

MENETJEGYEK A

FRANCIA VONALRA.

Amerikai vasuti menetjegyek minden irányban és állomásra eredeti árban.

Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve CSAK a

FRANZÖSISCHE LINIE
WIEN, IV. WIEDNER GÜRTEL No. 16.

(A déli és államvasutakkal átellenben.)

Kéretik a czimre figyelni!

Fektor

az egyetlen

hashajtó limonádé.

Kellemes ízű, gyors és biztos hatása.

Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt. — Üvege 80 fillér.
„KOLUMBUS“ vegyszeti gyár, részvénytársaság.
— Budapest, VIII. József-utca 16—18. —

13228. sz. 1908.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-Mihály

országos vásár

folyó évi szeptember hó 24-étől bezárólag szeptember hó 28-áig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szept. hó 24-től, csütörtök reggeli 5 órától kezdve **meg van engedve.**

Temesvárott, 1908. évi szeptember hó 1-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferencz, főkapitány.

„BITUMINA“

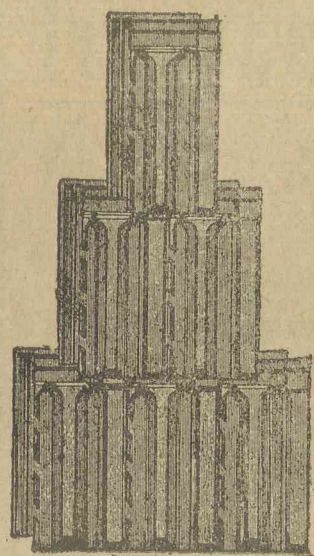
„BITUMINÁVAL“ fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

„BITUMINA“ RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Gyulafehérvár és Vidéke részére: KOHN ADOLF fatereskedésében Gyulafehérvár.

tetőfedőanyag

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserép 272. szám.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

— NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA. —

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon

Bohn-féle téglagyárak

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. ————— Legelőkelőbb referenciák. ————— Alapított 1864.

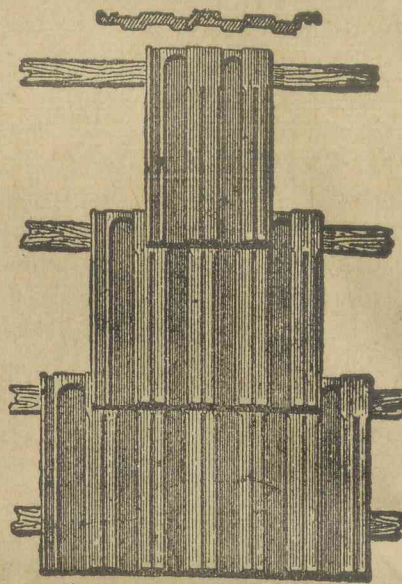
=== 50 millió évi gyártás ===

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő cserepek.
Legelőcsőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253.

„METEOR”-SZÁLLODA

Budapest, VII. Erzsébet-körut 6. sz. Tulajdonos: Rendes Szidor.

120 kényelmesen berendezett szoba.
Melegvízfűtés.
Teljes 24 órai liftszolgálat.
Vácuum-Clenaer.
Fürdők a házban.
Szállodai automobil.
Salonok, társalgók.

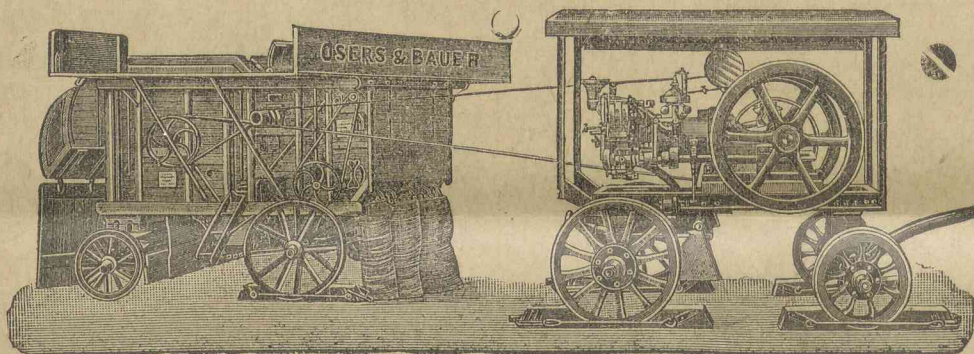
Figyelmes kiszolgálás.
Mérsékelt árak.
Feltétlen tisztaság.
Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között.
A technika minden vívmányaival felszerelve.
A város központján.

Szobák 4 koronától.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18. WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81-83.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szívógázmotorok. A jelenkor legelőcsőbb üzemereje! Üzemköltség óra-lóerőnként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű, szolid gyártmány!** Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és társai Szász-vesszős 8 HP. cséplő szerelvény, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál, Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos, Pásztó 75 HP. szívógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajd. Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajd. Mocs, Kolozs megye HP 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

DOHÁNYZÓK !!

Tegyetek próbát a

Roselle
egyedüli édes ízű
cigaretta-papirossal.
Kellemes édes ízével eltünteti a dohány maró nikotinját.

Pénzt

ne adjon addig **szőlő-oltvány** vagy **vessző-ért**, míg nagy képes árjegyzékemet nem kérte be, melyet **ingyen és bérmentve** küldök. Gyökeres és sima oltványokból, **DELAWARE** sima és gyökeres, továbbá európai sima és gyökeres vesszőből 1 1/2 millió készlet. — Pontos kiszolgálásról és anyagom jóságáról ezer és ezer elismerő levél tanuskodik. Cím:

Szücs Sándor Fia szőlőtelepe, Bihardíószeg.

KEDVENCZ Liliomtejszappan.

Legenyhébb szappan a
bőrápolásra.

Eladó házastelek.

Gyulafehérvárt, Kisgörög-utca 5. sz. alatti házastelek 4 lakosztállyal, nagy veteményes kerttel, kamarával, pincével, két istállóval, két szinnel és egy tekepályával az udvaron, szabad kézből örök áron eladó. Az eladó címét

megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

forduljon minden érdeklődő,

ki súlyt fektet l. fajtiszta anyagra.

Gyümölcsfák,
disz- és
kerítés-
vénnyek szb.

Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vessző-
Árjegyzékét ingyen küld:

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.